Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bijzonder bestraft: context, analyse en waardering van de bijzondere rechtspraak door de Kamer Groningen van het Bijzonder Gerechtshof Leeuwarden en van cassaties in Groningse zaken

Meiboom, W.E.

Citation
Meiboom, W. E. (2016, June 8). *Bijzonder bestraft: context, analyse en waardering van de bijzondere rechtspraak door de Kamer Groningen van het Bijzonder Gerechtshof Leeuwarden en van cassaties in Groningse zaken*. s.n., S.l. Retrieved from https://hdl.handle.net/1887/40130

Version:	Not Applicable (or Unknown)
License:	Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden
Downloaded from:	https://hdl.handle.net/1887/40130

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle http://hdl.handle.net/1887/40130 holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Meiboom, W.E.
Title: Bijzonder bestraft : context, analyse en waardering van de bijzondere rechtspraak door de Kamer Groningen van het Bijzonder Gerechtshof Leeuwarden en van cassaties in Groningse zaken
Issue Date: 2016-06-08

Op 16 augustus 1944 maakte minister J.A.W. Burger bekend dat in Londen wetsbesluiten voor bijzondere rechtspleging waren uitgevaardigd om oorlogsgerelateerde misdrijven te berechten. Voor de berechting van collaborateurs met de bezetter werd in september 1944 het Tribunaalbesluit opgesteld.
Voor de berechting in eerste aanleg van oorlogsgerelateerde misdrijven werden vijf Bijzondere Gerechtshoven opgericht, met 22 verschillende Kamers. Van de uitspraken in eerste aanleg kon, na toestemming, cassatie verzocht worden bij de Bijzondere Raad van Cassatie.
Voor de berechting van collaborateurs werden negentien Tribunalen opgericht, met 120 Kamers. In de Tribunaalkamers zaten naast juristen ook leken.

Er is veel geschreven over de bijzondere rechtspleging. Deze studie bevat de eerste analyse van alle zittingsdossiers van één Kamer van een Bijzonder Gerechtshof; van de Kamer Groningen van het Bijzonder Gerechtshof Leeuwarden en van cassaties van Groningse zaken.
De oorlogsgerelateerde misdrijven berecht in deze Kamer bleken lang niet allemaal gebaseerd te zijn op politieke overtuigingen, maar waren veelal begaan uit domheid, angst, hebzucht, verliefdheid, ruzie met ouders en drang naar avontuur. Naast de oorlogsgerelateerde misdrijven heeft de Kamer Groningen ook 22 Duitsers berecht voor het plegen van internationale oorlogsmisdrijven.
De Nederlandse regering heeft na de oorlog grote invloed gehad op de bijzondere rechtspleging door:
- De massale graties van straffen opgelegd aan ‘politieke delinquenten’;
- Het niet laten executeren van opgelegde doodvonnissen;
- Het voortdurend aanvullen en wijzigen van de bijzondere rechtsplegingsbesluiten;
- Het besluit dat Nederlandse onderdanen niet konden worden vervolgd voor internationale oorlogsmisdaden;
- Het besluit om de bijzondere rechtspleging zo snel mogelijk op te heffen.

Deze regeringsbemoeienis heeft grote gevolgen gehad voor de uiteindelijke uitkomst en voor de beoordeling van de bijzondere rechtspleging.
Binnen de kleine speelruimte van de besluiten van de bijzondere rechtspleging en de grote invloed van de regering op de bijzondere rechtspleging is de rechtspraak in de Kamer Groningen en de rechtspraak in cassaties in Groningse zaken constant en rechtvaardig geweest.

W.E. Meiboom

BIJZONDER BESTRAFT

BIJZONDER BESTRAFT

CONTEXT, ANALYSE EN WAARDERING VAN DE BIJZONDERE RECHTSPRAAK DOOR DE KAMER GRONINGEN VAN HET BIJZONDER GERECHTSHOF LEEUWARDEN EN VAN CASSATIES IN GRONINGSE ZAKEN

W.E. Meiboom